

Σ.Ν. ΔΟΡΔΑΝΑΣ – Μ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

επιμέλεια

Η ΜΑΚΡΑ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

**Ανθρώπινες απώλειες και υλικές καταστροφές
στην κατεχόμενη Ελλάδα (1941 – 1944)**

Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Νοέμβριος 2025

Έχουν συμπληρωθεί ογδόντα χρόνια από τη λήξη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου, στον οποίο εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους, οι υλικές καταστροφές ήταν ανυπολόγιστες, και η βαρβαρότητα του γενοκτονικού Γ Ράιχ κορυφώθηκε με τη συστηματική εξόντωση του ευρωπαϊκού εβραϊσμού και άλλων πληθυσμιακών ομάδων όπως οι Ρομά και οι ανάπηροι.

Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες που υπέστησαν δυσανάλογες απώλειες σε σχέση με το μέγεθος και τον πληθυσμό τους. Αναμφίβολα, η τριπλή γερμανική, ιταλική και βουλγαρική κατοχή, που επέφερε τον διοικητικό διαμελισμό της χώρας, επισώρευσε πρόσθετα δεινά, ενώ ο εφιαλτικός λιμός στοιχειώνει ακόμα τη συλλογική μνήμη, δίνοντας στη λέξη «πείνα» μια ιδιαίτερη βαρύτητα στο ελληνικό λεξιλόγιο.

Με τη σειρά τους οι συλλήψεις, τα μπλόκα, οι μαζικές εκτελέσεις αντιστασιακών και αμάχων, η καταστροφή των εβραϊκών κοινοτήτων, οι πυρπολήσεις κατοικημένων περιοχών, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και η τακτική του πολιτικού χάους και της κοινωνικής διάσπασης συμβάδισαν με τον καθημερινό αγώνα για την επιβίωση, καθιστώντας τον θάνατο πανταχού παρόντα στην κατεχόμενη Ελλάδα.

Σήμερα, η δεκαετία του 1940 είναι η καλύτερα μελετημένη περίοδος της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας. Παρ' όλα αυτά, λείπει μια συνθετική μελέτη για τις ανθρώπινες απώλειες και τις υλικές καταστροφές που θα επικαιροποιεί παλαιότερα δεδομένα για το σύνολο του ελλαδικού χώρου και ταυτόχρονα θα ανανεώνει το επιστημονικό και επιστημολογικό ενδιαφέρον για την πληρέστερη χαρτογράφηση της καταστροφής.

Ο ανά χειράς συλλογικός τόμος φιλοδοξεί να αφαιρέσει την Ελλάδα από τον διόλου κολακευτικό κατάλογο των χωρών εκείνων που αγνοούν τα ποιοτικά και ποσοτικά

χαρακτηριστικά του τιμήματος το οποίο κλήθηκαν να καταβάλουν όταν αποφάσισαν να αντιταχθούν στον Άξονα.